

# SIA „PARS TERMINĀLS”

## Informatīvais materiāls sabiedrībai

Šis informatīvais materiāls paredzēts blakus SIA „PARS TERMINĀLS” **gaišo naftas produktu pārkraušanas terminālam Tvaika ielā 7a, Tvaika ielā 7k-1 un Kundziņsalā, Rīgā** (turpmāk – objekts) esošajiem iedzīvotājiem un komersantiem. Šis materiāls ir izstrādāts, lai norādītu rīcību rūpnieciskās avārijas gadījumā un aprakstītu objektā paredzētos aizsardzības pasākumus rūpnieciskās avārijas laikā. Objektam piemēro MK noteikumu Nr. 131 “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” prasības un tas ir klasificējams kā augstāka riska līmeņa objekts. Objekta atbildīgā persona ir izpilddirektors Oļegs Budovičs. Objekta īpašnieki – divas juridiskas personas un divas fiziskas personas.

Objekts 2016. gada 25. jūlijā Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē iesniedza precizētu “Iesniegums par bīstamajām vielām objektā”. Objekts ir iesniedzis Vides pārraudzības valsts birojā “Drošības pārskats” un tā aktualizētos papildinājumus.

Objekta saimnieciskā darbība ir saistīta ar gaišo naftas produktu (dīzeļdegviela, benzīns, reaktīvā degviela, petroleja, šķīdinātāji u.c.) pieņemšanu, uzglabāšanu un pārkraušanu. Galvenie objekta pamatdarbības procesi ir:

- naftas produktu pieņemšana pa dzelzceļu (atsevišķos gadījumos ar tankkuģiem);
- naftas produktu uzglabāšana rezervuāru laukumos;
- naftas produktu pārkraušana tankkuģos (atsevišķos gadījumos dzelzceļa cisternās);
- aviācijas degvielas uzpilde specializētās autocisternās (degvielas uzpildes komplekss) no rezervuāriem.

Neliels daudzums var arī atrasties cauruļvados un dzelzceļa vagoncisternās uz pievadceļiem.

Visi gaišie naftas produkti ir ar tipisku naftas ogļūdeņražu smaržu, vieglāki par ūdeni, ūdenī nešķīst. Tvaiki ir smagāki par gaisu, var uzkrāties zemākajās vietās, ar gaisu var veidot sprādzienbīstamu maisījumu.

### Bīstamo ķīmisko vielu raksturojums

- **Dīzeļdegvielas grupa – dīzeļdegviela, katalītiskā gāzeļa, krāšņu kurināmais, dīzeļdegviela kuģiem, biodīzeļdegviela** ir 3. bīstamības kategorijas uzliesmojošie šķidrums. Vielu **grupas fizikālās īpašības**: dzidrs, gaistošs šķidrums, vieglāks par ūdeni, ūdenī nešķīst. Pie apkārtējās vides temperatūras virs +60° C, šīs grupas vielu iztvaikošanas intensitāte ir pietiekama, lai virs šķidrums virsmas veidotos viegli uzliesmojošs vielas tvaiku un gaisa maisījums. Bīstamas īpašības – uzliesmojošs, kaitīgs, kancerogēns, toksisks ūdens organismiem. Simptomi un iedarbības sekas – sausina ādu, izraisa dermatītus, kairina gļotādu un acis, reibonis, nelabums, galvas sāpes, iespējama eiforija, gremošanas trakta iekaisums, aknu un nieru bojājumi, ietekme uz centrālo nervu sistēmu.

- **Benzīnu grupa – benzīns, ligroīns (naftā)**  
1. bīstamības kategorijas uzliesmojošs šķidrums. Vielu **grupas fizikālās īpašības**: dzidrs, bezkrāsains vai dzintara krāsas gaistošs šķidrums, vieglāks par ūdeni, ūdenī nešķīst. Tvaiki smagāki par gaisu un uzkrājas zemākajās vietās. Pie noteiktas benzīna tvaiku koncentrācijas gaisā var veidoties sprādzienbīstama maisījuma mākonis. Bīstamas īpašības – īpaši viegli uzliesmojošs, kairinošs, kancerogēns, toksisks ūdens organismiem, izraisa ģenētiskus bojājumus. Simptomi un iedarbības sekas – sausina ādu, izraisa dermatītus, kairina gļotādu un acis, reibonis, nelabums, galvas sāpes, iespējama bezsamaņa.

- **Aviācijas degvielas grupa – reaktīvā degviela JET A-1, aviācijas tehniskā degviela, petroleja, reaktīvā degviela RT**

3. bīstamības kategorijas uzliesmojošs šķidrums. Vielu **grupas fizikālās īpašības**: bezkrāsains šķidrums, mazšķīstošs ūdenī. Bīstamas īpašības – uzliesmojošs, kairinošs, kancerogēns, toksisks ūdens organismiem, izraisa orgānu bojājumus. Simptomi un iedarbības sekas – reibonis, uzbudinājums, eiforija, apziņas un koordinācijas traucējumi, nelabums, galvas sāpes, iespējama pneimonija, sausina ādu, izraisa acu asarošanu, aknu un nieru darbības traucējumi.

- **Šķīdinātāju grupa – L-tipa šķīdinātājs, pirolīzes kondensāts, pirolīzes sveķi, alkilāts, absorbenti, bioetanol, denaturēts bioetanol:**

2. bīstamības kategorijas uzliesmojošs šķidrums. Vielu **grupas fizikālās īpašības**: gaiši dzeltens vai brūns šķidrums ar asu, specifisku aromātu, ūdenī praktiski nešķīst. Bīstamas īpašības – īpaši viegli uzliesmojošs, kairinošs, kancerogēns, toksisks ūdens organismiem, izraisa ģenētiskus bojājumus. Simptomi un iedarbības sekas – var izraisīt redzes pasliktināšanos, sausina ādu, izraisa elpas trūkumu, nieze, sarkana āda, kairina gļotādu un acis, asarošana, ķīmiskā pneimonija, rada aknu-nieru bojājumus, gremošanas trakta iekaisumus.

## **Informācija par rūpnieciskās avārijas bīstamību un riska faktoriem**

Liela apjoma naftas produktu noplūdes gadījumā objekta pieguļošajā teritorijā var izplatīties spēcīgs naftas produktu aromāts. Naftas produktu degšanas gadījumā izplatīsies siltumstarojums un sadegšanas produkti (kvēpi un dūmi).

Objekta iespējamākie rūpnieciskās avārijas riska avoti ir:

- dzelzceļa cisternu noliešanas estakāde;
- sūkņu stacija un manifoldi;
- tehnoloģiskie cauruļvadi;
- naftas produktu uzglabāšanas rezervuāri, kas ietver arī savienojamos cauruļvadus un armatūru;
- tankkuģu uzpildīšanas piestātne;
- autocisternu uzpildes postenis.

Pastāv sekojoši rūpnieciskās avārijas bīstamības izpausmes veidi un scenāriji:

- ilgstoša naftas produkta noplūde un sprādzienbīstamo tvaiku maisījumu degšana (pastāv sprādzienbīstamība, vides piesārņošanas iespēja un saindēšanās ar ķīmisko vielu izgarojumiem);
- ilgstoša naftas produktu noplūde (pastāv sprādzienbīstamība, vides piesārņošanas iespēja, ķīmisko vielu izgarojumi);
- momentāna noplūde – izplūst viss attiecīgajā tilpumā esošais daudzums (pastāv sprādzienbīstamība, vides piesārņošanas iespēja un saindēšanās ar ķīmisko vielu izgarojumiem);
- grunts un akvatorijas piesārņošana naftas produktu noplūdes gadījumā.

Objektā iespējamās rūpnieciskās avārijas var būt saistītas ar naftas produktu tvaiku toksiskās iedarbības izplatību vai izlijušo naftas produktu peļķes ugunsgrēku. Augstākās avāriju riska varbūtības ir identificēta naftas produktu noliešanas procesam uz dzelzceļa estakādes un autocisternu uzpildes punktā. Minētās iekārtas nodrošinātas ar atbilstošām uguns aizsardzības iekārtām un sistēmām.

Objekts uzbūvēts tā, ka jebkuras tehniskas avārijas vai ugunsgrēka gadījumā, avārijas sekas neizplatīsies ārpus objekta teritorijas un tieši neapdraudēs blakus

dzīvojošos iedzīvotājus, kā arī blakus izvietoto komersantu nodarbinātos (atbilstoši riska novērtējumam). Vienlaicīgi, iespējamās rūpnieciskās avārijas vai ugunsgrēka gadījumā – tuvākos dzīvojamos namus varētu sasniegt dūmi ar kvēpiem, radot cilvēkiem nepatīkamu situāciju, diskomfortu.

Avārijas sekas (piemēram, naftas produktu tvaiki, smakas, dūmi, siltumstarojums) var būt atkarīgas no izplūdušo gaišo naftas produktu daudzuma, noplūdes intensitātes un vietas, no meteoroloģiskajiem apstākļiem un citiem faktoriem.

Rūpnieciskās avārijas gadījumā avāriju seku likvidēšanu veiks objekta personāls sadarbībā ar specializētām līgumorganizācijām un to piesaistītajiem resursiem, kā arī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu (turpmāk – VUGD). Objekts ir pietiekošā daudzumā nodrošināts ar materiāltehniskajiem līdzekļiem (ugunsdzēsības putas, ugunsdzēsības šļūtenes, lafešu stobrs, putu ģeneratori, ugunsdzēsības aparāti, bonas, absorbējošas salvetes u.c. materiāli) rūpniecisko avāriju seku likvidēšanai un ierobežošanai. Objekts apstiprina, ka resursu apjoms ir pietiekams, lai varētu rīkoties rūpnieciskās avārijas gadījumā, kā arī īstenot preventīvos pasākumus iespējamo avāriju seku samazināšanai, ierobežošanai un likvidēšanai.

### **Apdraudētās teritorijas iedzīvotāju, iestāžu un komersantu brīdināšana avārijas gadījumā**

Objektā ir stingri noteikta iekšējā un ārējā trauksmes un apziņošanas kārtība avāriju vai tās tiešu draudu gadījumā. Objekta apsardze veic avāriju apziņošanas shēmā norādīto valsts institūciju un iestāžu apziņošanu.

### ***UZMANĪBU !***

Objekta teritorijā ir uzstādītas 3 elektriskās trauksmes sirēnas (dzirdamas visā objekta teritorijā). Sirēnas ir paredzētas vispārējās trauksmes izziņošanai lielas avārijas vai katastrofas gadījumā. Rūpnieciskās avārijas gadījumā objektā tiks iedarbinātas trauksmes sirēnas. Dzirdot objekta teritorijā ieslēgtu trauksmes sirēnu, pievērsiet uzmanību notikušajam uzņēmuma virzienā. Apdraudējumu gadījumā netuvoties objektam! Rīkojieties atkarībā no situācijas un saskaņā ar zemāk norādītajiem ieteikumiem rīcībai avārijas gadījumā un paredzētajiem aizsardzības pasākumiem. Iedzīvotāju brīdināšanu un informēšanu par rūpniecisko avāriju organizē un veiks apsardzes darbinieki.

Papildus, operatīvai apziņošanai atkarībā no avārijas bīstamības pakāpes var tikt izmantoti operatīvo dienestu transportlīdzekļi ar skaļruņiem, kas brīdinās un informēs apdraudētajā zonā esošos cilvēkus par draudiem un sniegs informāciju par aizsardzības pasākumiem un evakuācijas kārtību.

**Vienotais ārkārtas palīdzības izsaukumu numurs – tālr. - 112**

## Rīcība avārijas gadījumā un aizsardzības pasākumi

*Avārijas gadījumā aicinām ievērot operatīvo dienestu rīkojumus un prasības!*

### Bīstamā ķīmisko vielu noplūde

#### **Rīcība, atrodoties telpās**

Aizveriet un noblīvējiet logus un durvis, ventilācijas lūkas, dūmvadus, nosūces mehānismus un izslēdziet ventilatorus, kondicionierus. Ja ir aizdomas par sprādzienbīstamu tvaiku koncentrāciju izveidošanos telpās – neizmantojiet atklātu uguni un elektroierīces.

Aizsargājiet elpošanas ceļus, izmantojot ūdenī samērcētus vates-marles apsējus,



**ZIŅOT**  
VALSTS UGUNSDZĒSĪBAS UN GLĀBŠANAS DIENESTS – 112  
Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests - 113  
Valsts policija - 110  
Ziemeļu rajona Pašvaldības policijas dežūrdāja - 00 371 67105706

citus vairākkārt salocītus aizsarg – apsējus no gaisa caurlaidīga materiāla, vai Jūsu rīcībā esošās gāzmaskas, respiratorus ar speciāliem filtriem.

Ja iespējams, pārlicinieties, vai Jūsu kaimiņi zina par avāriju un prot atbilstoši rīkoties. Drošās telpas atstājiet tikai pēc atbildīgo pašvaldības, valsts institūciju paziņojuma saņemšanas. Pēc avāriju seku likvidēšanas atveriet logus, lai izvēdinātu telpas.

#### **Rīcība, atrodoties ārpus telpām**

Nelietojiet atklātu uguni, pārtrauciet jebkurus uguns darbus!

Saņemot brīdinājumu par avāriju vai sajūtot naftas produktu smaku, meklējiet patvērumu tuvākajā ēkā. Ja tas nav iespējams, steidzīgi dodieties projām no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš jums pūstu no sāniem). Neejiet dūmu vai ķīmisko vielu tvaiku miglas virzienā. Atgriezieties telpās tikai pēc operatīvo dienestu atļaujas.

Ja jums ir apgrūtināta elpošana, samērcējiet jebkuru gaisa caurlaidīgu audumu ūdenī un elpojiet caur to. Ja tas nav iespējams, centieties aizturēt elpu vai veikt īsas, seklas ieelpas. Ja jūtat veselības stāvokļa pasliktināšanos, vērsieties tuvākajā medicīnas iestādē vai izsauciet neatliekamo medicīnisko palīdzības dienestu pa tālruni – 113 vai 112.

### Ugunsgrēks objekta teritorijā

#### **Rīcība**

Saņemot brīdinājumu par ugunsgrēku vai liela piedūmojuma gadījumā, aizveriet un noblīvējiet logus, ventilācijas lūkas, dūmvadus. Spraugas durvīs noblīvējiet ar samitrinātu audumu. Ja tas nav iespējams, steidzīgi dodieties projām no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš jums pūstu no sāniem).

## **Evakuācija no dzīves vietas**

Ja nepieciešama operatīva un īslaicīga evakuācija, ņemiet līdzi personu apliecinošus dokumentus (pase, ID karte), naudu, bankas kartes, mobilo telefonu, tālārkliedzi, portatīvo radioaparātu ar baterijām un medikamentus, ja tos nepieciešams lietot regulāri. Pirms evakuācijas noslēdziet elektropadevi, gāzes un ūdens padevi mājā. Paziņojiet kaimiņiem par izziņoto evakuācijas nepieciešamību un palīdziet bērniem, invalīdiem un vecākiem cilvēkiem sagatavoties evakuācijai.

Plašāka informācija par iedzīvotāju rīcību avārijas gadījumā pieejama VUGD mājas lapā:

**[http://vugd.gov.lv/lat/drosibas\\_padomi/vai\\_tu\\_zini\\_ka\\_rikoties\\_arkartas\\_gadiju\\_mos\\_](http://vugd.gov.lv/lat/drosibas_padomi/vai_tu_zini_ka_rikoties_arkartas_gadiju_mos_)**

## **Objekta avārijatavība**

Objekta drošības sistēmas politika ir vērsta uz avāriju nepieļaušanu un Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu. Objekta konstrukcijas, iekārtas un drošības sistēma tiek uzturēta atbilstoši likumdošanas prasībām. Nepārtrauktu objekta uzraudzību nodrošina apsardzes firma.

Objekts ir nodrošināts ar nepieciešamajiem aizsardzības sistēmām rūpniecisko avāriju novēršanai, kā arī citiem resursiem (ugunsdzēsības līdzekļiem, transporta līdzekļiem, trauksmes un sakaru līdzekļiem, individuālās aizsardzības līdzekļiem, pirmās palīdzības līdzekļiem u.c.) preventīvo pasākumu īstenošanai, kā arī rīcībai rūpnieciskās avārijas gadījumā.

Darbinieki ir apmācīti darba aizsardzības, ugunsdrošības, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas jomās un prot rīkoties avāriju situācijās.

## **Sadarbība ar glābšanas un citiem operatīvajiem dienestiem**

Objekta civilās aizsardzības plānā paredzēta sadarbība ar glābšanas un operatīvajiem dienestiem, gan normālā darba procesā, gan avāriju gadījumā. Sakariem ar atbildīgajiem dienestiem paredzēts izmantot, gan stacionāros, gan mobilos tālruņus. Dienestu informēšanai avāriju gadījumos izstrādāta speciāla apziņošanas shēma. Iespējamo avāriju gadījumā paredzēts piesaistīt:

- VUGD;
- Valsts policiju;
- Pašvaldības policiju;
- Rīgas brīvostas policiju;
- Valsts vides dienestu;
- Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu;
- Valsts darba inspekciju.

## **Papildus informācija**

Papildus informāciju par objektu var iegūt apmeklējot objekta interneta mājaslapu <http://www.parsterminal.lv>.

Ar detalizētu informāciju par veiktajiem objekta riska novērtējuma rezultātiem, iespējamo avāriju seku izplatību, kā arī pārskatu par neatliekamajiem pasākumiem rūpniecisko avāriju gadījumos objektā, kas veicami katra scenārija avārijas ierobežošanai, kontrolei un tās eskalācijas nepieļaušanai, var iegūt, iepazīstoties ar objekta Drošības pārskatu, kas atrodas uzņēmumā Tvaika ielā 7a, Rīga un ir brīvi pieejams interesentiem pie uzņēmuma vides un darba aizsardzības speciālista darba dienās no 9:00 līdz 17:00, iepriekš piesakoties pa tālruni 67162439. Ar objekta Civilās aizsardzības plānu var iepazīties pie uzņēmuma ugunsdrošības un civilās aizsardzības inženiera darba dienās no 9:00 līdz 17:00, iepriekš piesakoties pa tālruni 67162473. Informācija par ārpusobjekta civilās aizsardzības plānu pieejama VUGD tīmekļvietnē.